

**Fənn sillabusu
(işçi tədris proqramı)**

İxtisasın şifri və adı: 6004002 - "Biznesin idarə edilməsi"

Fakültə: İqtisadiyyat və idarəetmə

Kafedra: Maliyyə idarəetməsi və audit

I.Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: S/f (Maliyyə hesabatlılığı): (Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin 04 sentyabr 2024 - cü il 3-29/3-2-575F/2024 sayılı əmri ilə qrif verilmişdir).

Kodu: İPFS-B01

Tədris ili: V (2026/2027) Semestr: IX (Payız)

Tədris yükü: Cəmi: 60 saat. Auditoriya 20 saat (10 saat mühazirə, 10 saat seminar)

Tədris forması: Qiyabi

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 6 kredit

Auditoriya №:

Saat:

II. Müəllim haqqında məlumat: Bədəlov Əlixan Mehman oğlu, iqt.e.n., dos.

Məsləhət günləri: I-V gün saat 11⁵⁰-12²⁰

E-mail ünvanı: alixan.badalov@mail.ru

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Füzuli küç., 170-a

III. Təvsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

Əsas ədəbiyyat

1. Səbzəliyev S. Maliyyə hesabatı. Dərs vəsaiti. Bakı: "İqtisad Universiteti" Nəşriyyatı – 2018. - 312 səh.
2. Q.Ə.Abbasov "Mühasibat uçotu". Dərslik. Bakı, "İqtisad Universiteti" nəşriyyatı, 2015
3. "Mühasibat uçotu haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu. Bakı, 2004
4. Kommersiya təşkilatları üçün Milli Mühasibat Uçotu Standartlarının Konseptual əsasları. Bakı, 2010.
5. Q.Rzaev "Beynəlxalq mühasibat uçotu standartları və maliyyə hesabatı". Dərs vəsaiti, Bakı, 2004.
6. Devid Aleksander, Anne Britton, Ann Yorissen Maliyyə hesabatının beynəlxalq standartları: nəzəriyyədən praktikaya /rus dilindən tərcümə. Bakı, İqtisad Universiteti" Nəşriyyatı, 2010.

Əlavə ədəbiyyat

7. Поленова С.Н. Бухгалтерский учет и отчетность : учебник для вузов / Поленова С.Н.. — 4-е изд. — Москва : Дашков и К, 2024. — 402 с.
8. Богатырева, С. Н. Бухгалтерская финансовая отчетность : учебник для вузов / С. Н. Богатырева. — 3-е изд., перераб. и доп. — Москва : Издательство Юрайт, 2026. — 472 с. — (Высшее образование). — ISBN 978-5-534-19856-0. — Текст : электронный // Образовательная платформа Юрайт [сайт]. — URL: <https://urait.ru/bcode/588576> (дата обращения: 28.05.2026).
9. Гришкина, С. Н. Бухгалтерская финансовая отчетность : учебник / С. Н. Гришкина, В. П. Сиднева, Ю. В. Щербинина. Издательство: КноРус, 2024. — 402 с.

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa fənlərin tədris olunmasına zərurət yoxdur.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Ölkəmizdə iqtisadi inkişafın müasir dövründə müəssisə və təşkilatların idarə edilməsində mühasibat uçotu və maliyyə hesabatının rolu get-gedə

artmaqdadır. Mühasibat uçotu və maliyyə hesabatı sahəsində beynəlxalq standartların ölkəmizdə tətbiq olunması və onların əsasında Azərbaycan iqtisadiyyatının özəlliklərinə uyğunlaşdırılmış milli standartların yaradılması ölkə iqtisadiyyatının dünyanın inkişaf etmiş iqtisadi qurumlarına müvəffəqiyyətlə və əlverişli şəkildə integrasiyasına və yüksələn temple inkişaf etdirilməsinə hesablanmışdır. Bununla əlaqədar olaraq, son onillikdə mühasibat uçotu və maliyyə hesabatının bir çox məsələlərində ciddi dəyişikliklər meydana gəlmişdir. Demək olar ki, mühasibat uçotu və maliyyə hesabatı nəzəri və praktiki cəhətdən dəyişikliyə uğramış və müasir bazar iqtisadiyyatının tələblərinə tamamilə uyğun olan yeni iqtisadi əsaslar üzərində formalaşdırılmışdır. Maliyyə hesabatı müəssisənin mühasibat uçotu prosesinin son məhsulu və uçot informasiyalarının işlənməsinin son mərhələsidir. Maliyyə hesabatında müəssisənin kənar istifadəçilər üçün təqdim etdiyi standart informasiyalar əks olunur. Ona görə də mühasibat uçotunun tələbələrə öyrədilməsi prosesində maliyyə hesabatı özünəməxsus şəkildə mühüm yer tutur.

"Maliyyə hesabatlılığı" fənninin tədrisinin əsas məqsədi tələbələrə maliyyə hesabatlarının mahiyyəti, tərkibi, hazırlanması və təqdim edilməsi prinsipləri haqqında nəzəri və metodoloji biliklər vermək, milli və beynəlxalq mühasibat uçotu standartlarına uyğun maliyyə hesabatlarının tərtibi və təhlili üzrə praktik bacarıqlar formalaşdırmaqdır. Eyni zamanda fənn tələbələrə maliyyə informasiyalarının istifadə olunması, maliyyə nəticələrinin qiymətləndirilməsi və maliyyə hesabatlarının iqtisadi qərarların qəbulunda rolunun dərk edilməsini təmin edir.

.VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII.Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar, məşğələ və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir. Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal - tələbə keçilmiş materialı dərinlən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal - tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.
- 8 bal - tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal - tələbə keçilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir
- 6 bal - tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal - tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal - tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal - tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;
- 1-2 bal - tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal - suala cavab yoxdur.

Tələbənin fənn üzrə aralıq qiymətləndirmə balının (imtahanda topladıqı balın) miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin fənn üzrə aralıq qiymətləndirmə balı cari qiymətləndirmə balına (semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladıqı bala) əlavə olunmur.

Fənn üzrə cari və aralıq qiymətləndirmənin ümumi nəticəsinə görə tələbənin biliyi yekun olaraq aşağıdakı kimi qiymətləndirilir:

Bal aralıqı (göstərilən ballar daxil olmaqla)	Hərflə işarəsi	Sözlə yazılışı
91-100 bal	A	əla
81-90 bal	B	çox yaxşı
71-80 bal	C	yaxşı
61-70 bal	D	kafi
51-60 bal	E	qənaətbəxş
51-baldan aşağı	F	qeyri-kafi

IX. Davranış qaydalarının pozulması:

Tələbə Universitetin Daxili intizam qaydalarını pozduqda onun barəsində mövcud qanunvericilik çərçivəsində müvafiq tədbir görülməkdir.

X. Təqvim mövzu planı: Mühazirə: 10 saat; Seminar: 10 saat; Cəmi: 20 saat.

№	Tədris olunan mövzuların məzmunu	Saat		Tarix
		Mühazirə	Seminar	
1	Mövzu № 1. Fənnə giriş. Maliyyə hesabatının beynəlxalq və milli standartları, onların qarşılıqlı əlaqələri Plan: 1. Maliyyə hesabatı haqqında anlayış və bazar iqtisadiyyatında maliyyə hesabatının təyinatı 2. Azərbaycanda və dünya praktikasında maliyyə hesabatının normativ tənzimlənməsi 3. Maliyyə hesabatının tərkibi 4. Maliyyə hesabatından istifadə edənlər 5. Maliyyə hesabatlarının harmonizasiyası və standartlaşdırılmasının zəruriliyi 6. Maliyyə hesabatının mahiyyəti 7. İllik maliyyə hesabatının konseptual əsasları 8. Maliyyə hesabatının keyfiyyət xüsusiyyətləri 9. Maliyyə hesabatının təqdim olunduğu ünvanlar və müddətlər 10. Inventarlaşma maliyyə hesabatının etibarlılığını təmin edən üsullardan biri kimi Mənbə: [Mühazirə materialları, 1-9]	2	2	
2	Mövzu № 2. Mühəsibat balansı. Mənfəət və zərər haqqında hesabat Plan: 1. Mühəsibat balansının mahiyyəti və əhəmiyyəti 2. Balansın daxili qarşılıqlı əlaqəsi 3. Mühəsibat balansının növləri və formaları 4. Mühəsibat balansının maddələrinin qiymətləndirilməsi xüsusiyyətləri 5. Bazar iqtisadiyyatında mənfəət və zərərlər haqqında hesabatın əhəmiyyəti və məqsədli istiqaməti 6. Mənfəət və zərərlər haqqında hesabatın qurulması prinsipləri 7. Azərbaycanda və beynəlxalq praktikada mənfəət və zərərlər haqqında hesabatın qurulması sxemləri Mənbə: [Mühazirə materialları, 1-9]	2	2	
3	Mövzu № 3. Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat. Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat Plan: 1. "Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat" üzrə kommersiya təşkilatları üçün 2№-li MMUS-un ümumi müddəaları və hesabatda istifadə edilən əsas anlayışlar 2. Kapitalın komponentləri, tanınması və qiymətləndirilməsi 3. Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatın təyinatı və məqsədləri 4. Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatın qurulmasının məntiqi ardıcılığı 5. Pul vəsaitlərinin axını və onların təsnifatı 6. Əməliyyat fəaliyyətindən alınan pul vəsaitlərinin hərəkətinin hesablanması metodları	2	2	

	Mənbə: [Mühazirə materialları, 1-9]			
4	Mövzu № 4. Uçot siyasəti, uçot qiymətlərində dəyişikliklər. Birləşdirilmiş (konsolidə edilmiş) maliyyə hesabatları. Təşkilatların birgə fəaliyyəti haqqında maliyyə hesabatı Plan: 1. Uçot siyasəti, onun təyinatı, məqsədi və tətbiq olunma sahələri 2. Uçot siyasətində dəyişikliklər 3. Birləşdirilmiş (konsolidə edilmiş) maliyyə hesabatlarının təyinatı, məqsədi və tətbiq olunma sahəsi 4. Konsolidə edilmiş hesabatın qarşısında duran vəzifələr və onun tərtibi texnikası 5. "Təşkilatların birgə fəaliyyəti haqqında maliyyə hesabatları üzrə" 21№-li MMUS-ın təyinatı, məqsədi və tətbiq sahəsi 6. Birgə fəaliyyətin formaları Mənbə: [Mühazirə materialları, 1-9]	2	2	
5	Mövzu № 5. Aralıq maliyyə hesabatları. Hiperinflyasiya şəraitində maliyyə hesabatları. Əməliyyat seqmentləri üzrə hesabat Plan: 1. "Aralıq maliyyə hesabatları üzrə" Kommersiya təşkilatları üçün 29№-li Milli Mühasibat Uçotu Standartının təyinatı, məqsədləri və tətbiqi sahəsi 2. Aralıq maliyyə hesabatlarının tərkibi 3. Aralıq maliyyə hesabatlarının təqdim edilməsi üçün tələb olunan dövrlər 4. "Hiperinflyasiya şəraitində maliyyə hesabatları üzrə" 30№-li Milli Mühasibat Uçotu Standartının tətbiq olunduğu sfera 5. İkinci dəyərə əsaslanan maliyyə hesabatları 6. "Əməliyyat seqmentləri üzrə" 34№-li Kommersiya təşkilatları üçün Milli Mühasibat Uçotu Standartı, onun məqsədi və təyinatı 7. Əməliyyat seqmentləri müəssisələrin komponenti kimi 8. Hesabat seqmentləri üzrə informasiyaların açıqlanması Mənbə: [Mühazirə materialları, 1-9]	2	2	
X	Cəmi:	10	10	

XI. Fənn üzrə tələblər: Tələbə maliyyə hesabatlarının mahiyyətini, tərkibini və hazırlanma prinsiplərini mənimsəməli, mühasibat balansı, mənfəət və zərər, kapitalda dəyişikliklər və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatları tərtib etməyi bacarmalıdır. Milli və beynəlxalq mühasibat uçotu standartlarının tətbiqini öyrənməli, verilmiş praktik tapşırıqları yerinə yetirməli, mövzular üzrə təqdimat və müzakirələrdə iştirak etməli, müstəqil araşdırmalar aparmalı, kollokvium və imtahan suallarına hazırlaşmalıdır. Fənn üzrə nəzəri biliklərin praktik məsələlərin həllində tətbiqi əsas tələb kimi qiymətləndirilir.

XII. Fənnin tədrisi üçün nəzərdə tutulan tədris və öyrənmə metodları:

- mühazirə, seminar, praktiki tapşırıqlar;
- təqdimat və müzakirə;
- debat;
- müstəqil iş/araşdırma.

XIII. Fənn üzrə təlim nəticələri:

- Müvafiq mühasibat uçotu standartları, tənzimlənmə, konseptual hesabatlıq çərçivəsində qiymətləndirmə apara bilmək və tövsiyələr vermək.

- Müvafiq texnologiyadan istifadə edərək maraqlı tərəflər üçün korporativ və ya konsolidasiya olunmuş maliyyə hesabatlarını hazırlamaq.
- Biznes subyektləri tərəfindən anlaşılməsi və müvafiq qərar qəbul edilməsini dəstəkləmək üçün yüksək keyfiyyətli korporativ və biznes hesabatlarının tərtib edilməsini bacarmalı.
- Maliyyə əməliyyatlarını yerinə yetirərkən müvafiq standart və qaydaları bilmək və xətlər üzrə düzəlişlər etməyi bacarmaq.
- Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq standartlarını IFRS ətrafı təhlil və müqayisə etməklə maliyyə hesabatları üzrə biliklərə malik olmaq və peşə fəaliyyətini yerinə yetirərkən istifadə etməyi bacarmaq.
- Müəssisələrin fəaliyyətini və mövqeyini təhlil etmək, qiymətləndirmək və məlumatlandırmaq yolu ilə effektiv qərar verməyə dəstək vermək və ya rəhbərlik etmək.

XIV. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XV. Kollektiv sualları:

1. Maliyyə hesabatı haqqında anlayış və bazar iqtisadiyyatında maliyyə hesabatının təyinatı
2. Maliyyə hesabatının tərkibi
3. Maliyyə hesabatından istifadə edənlər
4. Mühasibat balansının mahiyyəti və əhəmiyyəti
5. Azərbaycanda və beynəlxalq praktikada mənfəət və zərərlər haqqında hesabatın qurulması sxemləri
6. "Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat" üzrə kommersiya təşkilatları üçün 2№-li MMUS-un ümumi müddəaları və hesabatda istifadə edilən əsas anlayışlar
7. Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatın təyinatı və məqsədləri
8. Uçot siyasəti, onun təyinatı, məqsədi və tətbiq olunma sahələri
9. Birləşdirilmiş (konsolidə edilmiş) maliyyə hesabatlarının təyinatı, məqsədi və tətbiq olunma sahəsi
10. "Aralıq maliyyə hesabatları üzrə" Kommersiya təşkilatları üçün 29№-li Milli Mühasibat Uçotu Standartının təyinatı, məqsədləri və tətbiqi sahəsi

XVI. İmtahan sualları:

1. Maliyyə hesabatı haqqında anlayış və bazar iqtisadiyyatında maliyyə hesabatının təyinatı
2. Azərbaycanda və dünya praktikasında maliyyə hesabatının normativ tənzimlənməsi
3. Maliyyə hesabatının tərkibi
4. Maliyyə hesabatından istifadə edənlər
5. Maliyyə hesabatlarının harmonizasiyası və standartlaşdırılmasının zəruriliyi
6. Maliyyə hesabatının mahiyyəti
7. İllik maliyyə hesabatının konseptual əsasları
8. Maliyyə hesabatının keyfiyyət xüsusiyyətləri
9. Maliyyə hesabatının təqdim olunduğu ünvanlar və müddətlər
10. Inventarlaşma maliyyə hesabatının etibarlılığını təmin edən üsullardan biri kimi
11. Mühasibat balansının mahiyyəti və əhəmiyyəti
12. Balansın daxili qarşılıqlı əlaqəsi
13. Mühasibat balansının növləri və formaları
14. Mühasibat balansının maddələrinin qiymətləndirilməsi xüsusiyyətləri
15. Bazar iqtisadiyyatında mənfəət və zərərlər haqqında hesabatın əhəmiyyəti və məqsədli istiqaməti
16. Mənfəət və zərərlər haqqında hesabatın qurulması prinsipləri
17. Azərbaycanda və beynəlxalq praktikada mənfəət və zərərlər haqqında hesabatın qurulması sxemləri
18. "Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat" üzrə kommersiya təşkilatları üçün 2№-li MMUS-un ümumi müddəaları və hesabatda istifadə edilən əsas anlayışlar
19. Kapitalın komponentləri, tanınması və qiymətləndirilməsi
20. Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatın təyinatı və məqsədləri
21. Pul vəsaitlərinin axını və onların təsnifatı
22. Əməliyyat fəaliyyətindən alınan pul vəsaitlərinin hərəkətinin hesablanması metodları
23. Uçot siyasəti, onun təyinatı, məqsədi və tətbiq olunma sahələri

24. Birləşdirilmiş (konsolidə edilmiş) maliyyə hesabatlarının təyinatı, məqsədi və tətbiq olunma sahəsi
25. "Təşkilatların birgə fəaliyyəti haqqında maliyyə hesabatları üzrə" 21Nə-li MMUS-ın təyinatı, məqsədi və tətbiq sahəsi
26. "Aralıq maliyyə hesabatları üzrə" Kommersiya təşkilatları üçün 29Nə-li Milli Mühəsibat Uçotu Standartının təyinatı, məqsədləri və tətbiqi sahəsi
27. Aralıq maliyyə hesabatlarının tərkibi
28. "Hiperinflyasiya şəraitində maliyyə hesabatları üzrə" 30Nə-li Milli Mühəsibat Uçotu Standartının tətbiq olunduğu sfera
29. "Əməliyyat segmentləri üzrə" 34Nə-li Kommersiya təşkilatları üçün Milli Mühəsibat Uçotu Standartı, onun məqsədi və təyinatı
30. Hesabat segmentləri üzrə informasiyaların açıqlanması

S/f (Maliyyə hesabatlılığı) fənninin sillabusu 6004002 – "Biznesin idarə edilməsi" ixtisasının təhsil proqramı, tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.
Sillabus "Maliyyə idarəetməsi və audit" kafedrasında müzakirə edilərək, təsdiq olunmuşdur ("02" "06" 2026-cı il "20" sayılı iclas protokolu).

Fənn müəllimi: dos. Əlixan Bədəlov

Kafedra müdiri: dos. Əlixan Bədəlov